

besejle. Og naar vi komme til Rystforholdene, saa er det sikkert, at Strømforskelighederne ere vidt forskellige paa Østkysten og Vestkysten, hvad jeg dog ikke skal komme dybere ind paa. Jeg skal kun sige, at paa Vestkysten har man lært Strømforskelighederne at kende og ved, hvorledes de sprede Ijen. Saa vidt jeg ved, er der paa Østkysten kun een Strøm, Polarstrømmen, og den fører Ijen fast ind til Rysten, saa at den er uigennemtrængelig, om det end mulig paa en vis Tid af Aaret er anderledes paa det Sted paa Østkysten, hvor man vil lægge en Missionsanstalt og et Handelsetablissement og etablere en fast Besejling. Nu staar Kultusministeren med et Forslag om at sende en Ekspedition op til det Farvand for at gøre os bekendte med Farvandet, for at gøre de Arbejder, som netop paa Vestkysten i Davisstrødet have gjort Sejladsen sikker. Det er jo imidlertid unaturligt at etablere en fast Besejling, saa længe Farvandet og Isforholdene ere ubekendte; lad os først kende Farvandet og Naturforholdene, saa kan man basere noget, en Besejling, derpaa. Jeg forstaar ikke, at Finansudvalget, som dog ved 2den Behandling stod temmelig sluttet imod Missionen og med nogen Stemning for Ekspeditionen til de grønlandske Farvande, fuldstændig har skiftet Standpunkt og nu har kunnet gaa hen og slutte sig til Forslag om Oprettelse af et Handelsetablissement paa Grønlands Østkyst og om Besejling deraf, inden man endnu ved, om vi kunne komme dertil. Den cerede Indenrigsminister siger ganske vist, at han ved det. Ja, det kan være. I 800 Aar har man set, at det har været temmelig umuligt at komme til Rysten. Der har i den Tid været en 5—6 Skibe, som ere komne ind til Rysten, og dernæst har der været et Par Vaade-Ekspeditioner, som ere gaaede rundt omkring Kap Farvel langs Rysten inden for Ijen. Endvidere har en Officer set, at der var aabent Farvand i August, og Grønlandere have ogsaa sagt, at der er aabent Farvand. Men det er det eneste, der vides, og fordi en Grønlander i et noget ufuldkomment Sprog eller efter en ufuldkommen Tolkning har sagt det samme, synes det mig dog lidt uvovet derpaa at basere en aarlig Besejling og straks gaa til saa store Udgifter. Nu siger man: men Kristendommen skal udbredes deroppe, derfor maa vi vove det. Ja, jeg har jo udtalt min Overbevisning om Missionærernes Betydning for Naturfolkene. Den Overbevisning, jeg har, er jeg kommen til ved at leve sammen med Missionærer i Grønland, haade

lutherste og hernhutiste og i sin Tid ogsaa med katolske Missionærer i Bagindien og andre Steder, og jeg har aldrig faaet noget dybt Indtryk af den store Betsignelse, Missionen vil medføre for Befolkningen, naar den da ikke kommer til dem ved Missionærer af deres eget Folk. Men i alt Fald, nu have jo Eskimoerne levet deroppe i 800 Aar uden Kristendom; kunne vi saa ikke lade dem leve et Par Aar endnu, indtil vi ere sikre paa, vi kunne komme ind til Rysten til dem og holde Liv i Missionæren; thi det maa vel erindres, at han burde, naar han er Missionær, kunne leve med den Befolkning, han skal missionere iblandt, og som den; men her gaar han op og siger: Her er jeg. Saa vidt jeg forstaar, er han allerede deroppe (Afbrydelse) eller skal i en nær Fremtid derop. Det blev sagt i Gaar, at han var deroppe, og det vilde være i alt Fald brillant gjort, for det viste, at han havde virkelig sand Interesse for sin Gerning. Men altsaa, han er ikke deroppe; men skal sendes derop med en kostbar Ekspedition. Saa maa vi vel erindre, at da han ikke har indrettet sig paa selv at kunne tage Del i deres Livserhverv, skal han fødes. Hvorvidt nu Grønlanderne ville føde ham, vide vi ikke bestemt. Altsaa, han maa have europæiske Levnedsmidler derop. Altsaa, have vi en Missionær der, skulle vi ogsaa have en Ekspedition derop for at bringe ham det fornødne, og derfor siger ogsaa Indenrigsministeren: Lad os saa et Handelsetablissement. Det er nu et Spørgsmaal, om ikke Missionærer og Handelsagenter kunne forenes i een Person; men selv om de kunne det, skulle vi altsaa besejle Stedet. Der er det imidlertid, at jeg mener, vi kunde vente et Par Aar endnu med at sende dem Kristendommen, indtil vi havde faaet undersøgt Farvandet og havde Erfaring for, hvorvidt vi kunde sikkert besejle aarligt dette Punkt af Østkysten. Der maa det maa ske være mig tilladt at henlede den cerede Ministers Opmærksomhed paa een Ting. Far det ikke lige saa sikkert en Vej at gaa, for det første at sende en videnskabelig Ekspedition derop, som tillige skal opmaale Dybderne, undersøge Strømningerne og alt hvad dermed staar i Forbindelse, og saa samtidig — vi have jo hvert Aar et Krigsskib liggende ved Islands Ryst; der er 60 Mil over Havet derhen, og naar der er isfrit i August og September, saa lad dette Skib hvert Aar gaa derover, og lad os derigennem saa at vide, hvorledes det hænger sammen, og ikke basere en saa betydelig Udgift paa, hvad en enkelt Mand har set et enkelt Aar, og hvad Grønlanderne have fortalt ham. Lad dette